

РЦИ-Аланийы Горæтгæрон районы муниципалон равзæрды
муниципалон бюджетон иумæйагахуырадон уагдон «Советон
Цæдисы Хъæбатыр Селютин Аркадий Михайлы фырты номыл
Михайловскы астауккаг иумæйагахуырадон скъола»

«МО æркаст»

МО разамонæг

 Т.А. Бедойты

Суагъæ №1

« 05 » 09 2017г.

«Фидаргонд»

Директоры хæдивæг

 Л.Д. Тогойты

« 05 » 09 2017г.

Кусæн программæ ирон æвзагæй

8 -æм кълас

Ахуырадон хай- филологи

Къæпхæн – бындурон

Ахуырадон пъланмæ гæсгæ сахæтты бæрц къуырийы мидæг – 2 сах.

Ахуырадон пъланмæ гæсгæ сахæтты бæрц 2017-2018 азы – 70 сах.

Сарæзта:

Ирон æвзаг æмæ литературæйы

ахуыргæнаг Джыккайты Л.Ф.

Кусæн программæ ирон æвзагæй 8-æм къласæн

Кусæн программæ цæттæгонд у Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырад æмæ наукæйы Министрады уынаффæмæ гæсгæ фидаргонд программæйы бындурыл (Ирон æвзаджы программæ 1-11 кълæстæн. – Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 76 ф.).

Къæлиндарон-тематикон пъланы бæрæггонд æрцыдысты канд æвзаджы темæтæ нæ, фæлæ ныхасы темæтæ дæр, 8-æм къласы ирон æвзаджы чиныджы куыд лæвæрд сты, афтæмæй (Ирон æвзаг: ахуыргæнæн чиныг 8 къласæн / Дзасохты Ф. - Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 192ф.)

Лæвæрд цæуы хуызæгæн

№	ны - мæ ц	Урочы темæ	сах	Урочы хуыз	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
					Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.		5-7 кълæсты цы æрмаг базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын	2	Рацыд æрмаг сфæлхат кæнын	Æрдзурын мадæлон æвзаджы ахадындзинадыл адæймаджы царды, ныхас æмæ æвзаджы хицæндзинæдтыл,	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаг гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарындæтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ (сочинени-хæдзармæ куыст)

				интонацимæ гæсгæ	Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		
5.	Хуымæтæг хъуыдыйад. Дзырдты рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады. «Æрдз нæ дарæг»	1	Комбинaron урок ныхасы рæзтыл куысты элементтим æ	Бацaмоньндзырдт ы рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрма гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
6.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый.	1	Фæлхат кæныны урок		Коммуникативон: комкоммæ ныхас аразын, нывтæм гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын зонын; хъуыдыйады тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Фыдыбæстæ æмæ мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст

7.	Хъуыдыйады сәйраг уәнгтæ. сәйрат æмæ зæгынаг. Хъуыдыйады грамматикон бындур. « Адæм æмæ æрдз»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын хъуыдыйады сайраг уәнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындурымæ	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаелон æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормætæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын
8.	Хъуыдыйады сәйраг уәнгтæ. Сәйраты арæзт. «Нæ ирон æгъдæуттæ»	1	Урок-балц	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаелон æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормætæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
9.	Зæгынаг. Зæгынаджы хуызтæ. Хуымæтæг мивдисæгон зæгынаг. Амæд мивдисæгон зæгынаг. «Зæххыл кад дæр ис æмæ цард дæр»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын хъуыдыйады сайраг уәнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындурымæ	Коммуникативон: искæй ныхасмæхъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Эстетикон æнкъарæнтæ рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст

10.		<p>Зæгъинаджы хуызтæ. Амад номон зæгъинагтæ</p> <p>«Уæздан æгъдауджын лæджы хонынц»</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонынзæгъин аджы хуызтæ	<p>Коммуникативон: нхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын.</p> <p>Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.</p>	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
11.		<p>Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн.</p> <p>«Ирон культурæ»</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын тире æвæрыны æгъдæуттæ.	<p>Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын.</p> <p>Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын</p>	Фыдыбæстæ, мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл
12.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси		<p>Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын хи архæйдтытæн аргъ кæнын.</p>		

						Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.		
13.		<i>Хъудыйады фæрссаг уæнгтæ</i> Æххæстгæнæн. Йæ нысаниуæг. «Æвзæгтæ.Культурæ»	7 1	Ног æрмæг амонаны урок	Бакусын хъуыдыйады фæрссаг уæнгтыл, æххæстгæнæныл	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архайдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
14.		Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты бастдинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын
15.		Бæрæггæнæн. Цавæр ныхасы хæйттæ ваййынц бæрæггæнæнтæ. Бæрæггæнæнты	1	Ног æрмæг амонаны урок	Хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдты синтаксисон	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад

	бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ «Удварны æууæлтæ»			æвзæрстытæ.	ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
16.	Æмхасæн «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	æрхæцæн нысæнттæ æмхасæнимæ	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Тексты пунктуацион анализ. Хъуыдыйæдтæ æмхасæнтимæ æвзарын.
17.	Фадатон дзырдтæ. Афоны фадат. Бынаты фадат. «Чыныг зонындзинæдты къæбиц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамоньы фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
18.	Фадатон дзырдтæ. Архайды хуызы фадат. Æфсоны	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамоньы фадатон дзырдты	Коммуникативон: къорды кусынмæ арæхыныл кусын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.

		фадат. Нысаны фадат. «Нæ истори, нæ рагфыдæлтæ»			хуызта	Регулятивон: хи архæйдтытæ æмæ кьорды уæнгты архæйдтытæн фæтк аразын. Базонæн: вазыгджын хъуыдыйады арæзт, хуымæтæг хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ æнкъарын	æмæ кьорды архайынмæ разæнгард кæнын	Вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын
19.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонæн: комкоммæ ныхас цы хъуыдыйæдты ис, уыдоны арæзт æмбарын, ахæм хъуыдыйад саразын зонын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнындынадыл куыст	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
20.		Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдты дыууæ кьорды. «Удварны æууæлтæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Лæмбынæгдар æрлæууын иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтыл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындынд рæзын кæнын	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддынад бæрæг кæнын

						Базонаен: комкоммæ ныхас æмæ диалогон ныхасы арæзт æмбарын, диалоджы архайын зонын		
21.	Бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Райгуырæн зæххы ад»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын бæлвырдцæсгомо н иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ; мадæлон æвзаджы аивгæнæн мадзæлттæй пайда кæнгæйæ, монологон ныхас аразын. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонаен: хи ныхас раст рацаразын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын	
22.	Æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæтæ. «Нæ фыдæлты хæзна»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æбæлвырдцæсго мон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфалдыстадон куыстытæ.	

23.	Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Æмбисондхæссæг-зондамонæг»	1	Урок-практикум	Бакусын иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; хи хъуыдытæ æргом кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зондзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Фысгæ нихасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддинад бæрæг кæнын
24.	Æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ лымæн цæрæгойты дуне»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ нихасы хæрзхæддинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зоннын. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ нихас аразгæйæ æвзаджы æгъдаутгæм æмбаргæйæ хъус дарын	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Дзургæ æмæ фысгæ нихасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ
25.	Номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ рагфыдæлты цард»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ нихасы хæрзхæддинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зоннын. Базонæн:	Хи дзырдуат фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст

						фысгæ æмæ дзургæ ныхас аразгæйæ æвзаджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын		
26.		Иувæрсыг хъуыдыйæдтæй цы базыдтам, уый бафидар кæнын. «Удварны æууæлтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; текст анализ
27.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын				
28.		Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	. Сфæлдыстадон куыстытæ.
29.		<i>Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ</i> Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтытыххæй æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.	7 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджы иуæгтæй пайда кæныныл ахуыр	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдурæттæй пайда	Хи дзырдурæт фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Сфæлдыстадон куыстытæ.

		«Мæ райгуырæн хъæу»			кæнын; рæдыдтытæ раст кæныныл архайын	кæнын; анализ и синтез кæнын.		
30.		Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады æмхуызон уæнгтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонаен: æфсоны-фæстиуæджы ахастытæ æргом кæнын; текст-тæрхон аразын.	Хи дзырдуат аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
31.		Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаæдтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зоньндзинаæдтæ) логикон æгъдауæй раваæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
32.		Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Урок- беседæ	Бацамонын æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын.	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст, тексттæн монон-эстетикон	Сфæлдыстадон куыстытæ. Къордты куыст.

		«Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»				Базонæн: дзырдуеттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	æгъдауæй аргъ кæнын.	
33.		Æмхуызон уæнгты иуганæг дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ иуганæг дзырдтимæ. «Мæргъты цардæй»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын æмхуызон уæнгты иуганæг дзырдты æрхæцæн нысæнтты æгъдауттæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
34.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси		Коммуникативон: къорды кусын; хи æмæ искæй ныхас раст кæнын. Регулятивон: къорды ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуеттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддинад бæрæг кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
		<i>Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвæстхæртæ</i>	8			Коммуникативон: хи æмæ искæй ныхас раст кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон		

35.	Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ.Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ. «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын сидæны тыххæй æмбарынад, сидæны бынат хъуыдыйады	архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: анализ и синтез кæнын; хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зоньндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
36.	Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ. «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын сидæны бынат хъуыдыйады.Æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зоньн быцæу кæнын зоньн хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зоньндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Сидæнтимæ хъуыдыйæдтæ аразын
37.	Бавæргæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ арæзтытимæ. «Ирыстоны историон	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын бавæргæ арæзтытæ,æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмаæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ паргом	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын

		цыртдзæвæнтæ»				кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.		
38.		Бахæсгæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бахæсгæ арæзтытимæ. «Дун-дуне-нæ алфæмблей»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын бахæсгæ арæзтытæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зоньндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Къорды кусынмæ разæнгард кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
39.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Фæлхат кæнынны урок		Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зоньн быцæу кæнын зоньн хи хъуыдытæ æргом кæнын зоньн. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeksi; хи хъуыдытæ (зоньндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	

40.	Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Комбинарон урок	Бацамонын бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
41.	Рацыд æрмæг бафидар кæнын. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: иумæйаг æмæ сæрмагонд номдарты ахадындзинад æмбарын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Иумæйаг æмæ сæрмагонд номдартæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй таурæгъон текст аразыныл кусын.
42.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый		Рефлекси		Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст;

						зонын Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: хи архæйдтыты рефлекси;хи хъуыдытæ (зонындзинаedtæ) логикон æгъдауæй равæрын.		фронталон бафарст; дидактикон хъазт
43.	Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад. «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у!»	4 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад.	Коммуникативон: искæй ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зæрдыл æрлаууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинаedtæ исынмæ тырнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.	
44.	Иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ. «Удварны миниуджытæ»	1	Урок-балц	Фæцалх кæнын иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ иртæстгонд æмхасæнтæ кæрæдзийæ иртасыныл	Коммуникативон: искæй ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	

						рахизын зонын Базонæн: æвзаджы æмбарынаедтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		
45.		Иртæстгонд фадатон дзырдтæ. «Æрдз æмæ адæймаджы' хсæн гармонн (бастдзинад)	1	Урок-практикум	Бацамоннын хъуыдыйады иртæстгондфадатон дзырдтæ	Коммуникативон: искаей ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдаей иннаемæ рахизын зоннын Базонæн: иртæстгонд уæнгтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зоннындзинаедтæ исынмæ тырнын	Дидактикон хъазт; дзырдбыдтæ æххæст кæнын; тексты анализ
46.		Бæрæг кæнаем, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаедтæй ныхасы мидæг пайда кæнын	Коммуникативон: искаей ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдаей иннаемæ рахизын зоннын Базонæн: иртæстгонд уæнгтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зоннындзинаедтæ исынмæ тырнын	Морфологион æвзæрстытæ; дзырдбæстытæ æмæ хъуыдыйæдтæ аразынын куыст

47.	<p><i>Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас</i></p> <p>Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас.</p> <p>«Æрдз на дарæг»</p>	5 1	Ног æрмæг амоныны урок	Равзарын тексты хуызтæ, æрфыстон тексты æууæлтæ; бацæттæ кæнын текстмæ хæстæг изложени фыссынмæ	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын.</p> <p>Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.</p>	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ разæнгарддзинад	Текстæн пълан аразыныл куыст; пъланмæ гæсгæ текст хи ныхæстæй радзурын; хи текст фыссын
48.	<p>Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы.</p> <p>«Удварны миниуджытæ»</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын комкоммæ ныхасы æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн пайда кæныныл архайын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын</p> <p>Базонæн: æвзагон хицæндзинадтæ иртасын</p>	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинадтæ исынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
49.	<p>Диалог. Цитатæ. Æрхæцæн диалог æмæ цитатæйы</p> <p>«Удварны миниуджытæ»</p>	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын диалог, цитатæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	<p>Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн пайда кæныныл архайын.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын</p> <p>Базонæн: æвзагон хицæндзинадтæ иртасын</p>	Иртасæн куыстытæ æххæст кæнынмæ тырнын	Тексты анализ; темæмæ гæсгæ æнцойгæнæн схематæ æмæ таблицатæ цæттæ кæнын
50.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам,	1	рефлекси	Рацыд æрмæг	Коммуникативон:	Раст фыссын æмæ	Морфологион

		уый			сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынаæдтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	хи хъуыдытæ æргом кæнын, искæй хъуыдытæм хъусын, аргъ сын кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын. Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	раст дзурыныл архайын	æвзæрстытæ; интернеты æрмæгимæ кусын
51.		Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджы иуæгтæй пайда кæныныл ахуыр кæнын; рæдыдтытæ раст кæныныл архайын	Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы рæдыдтытæ раст кæнын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, æмкъласонтимæ иумæ архайын, хибарæй ног ахуырадон архадмæ рахизын Базонæн: æвзаджы иуæгтæн анализ кæнын, дзырдты æмæ хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ аразын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддинад бæрæг кæнын

Фиппаинагтæ: 1. Къæлиндарон-тематикон пълан хуызæгæн лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ йæм алы ахуыргæнæгæн дæр йæ бон у ивддзинадтæ бахæссын. Урокты хуызтæ, практикон куысты хуызтæ, УАА урочы, информацион ахуырадон фæрæзтæ алчи дæр фыссы йæхимæ гæсгæ, урочы цæмæй пайда кæны, уый хынцгæйæ. Хицæн скъолаты ирон æвзаг ахуыр кæнынæн алыхуызон сахæттæ лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ ахуыргæнæджы ивддзинадтæ бахæссын бахъæудзæн сахæтты нымæцмæ дæр.

1. Къæлиндарон-тематикон пълан хуызæгæн лæвæрд кæй цæуы, уымæ гæсгæ йæм алы ахуыргæнæгæн дæр йæ бон уивддзинадтæ бахæссын. Урокты хуызтæ, куысты хуызтæ УАА урочы, информацион ахуырадон фæрæзтæ алчи дæр фыссы йæхимæ гæсгæ, урочы цæмæй пайда кæны, уый хынцгæйæ.

2. Къæлиндарон-тематикон пъланмæ гæсгæ 5-æм къласы фысгæ куыстыты нымæц у ахæм:
диктантæ – 4
изложениæ – 4
сочинениæ – 2-3 (фылдæр – хæдзармæ лæвæрд).

Фысгæ куыстытæ дæр лæвæрд цæуынц хуызæгæн: ахуыргæнæгæн йæ уавæртæм æмæ скъоладзауты зоньндзинадтæм гæсгæ йæ бон у сæ нымæцмæ ивддзинадтæ хæссын.